

דו"ח התצפית הישראלית על רצח נשים (1 בינואר-31 בדצמבר 2022)

בשנת 2022 נרצחו 24 נשים בישראל. מספר זה מייצג עלייה של 50% במקרי רצח נשים ("פמיסייד") על רקע מגדר בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. שתי נשים נרצחו בממוצע בחודש, לעומת 1.3 בממוצע בחודש אשתקד. מחצית מהנרצחות היו מהמגזר הערבי אשר מהווה 21% מהאוכלוסייה הכללית. 12 מהרוצחים הודו או הואשמו במעשיהם. בשאר המקרים הוטל צו איסור פרסום על פרטי החקירה, או זהותו של הרוצח טרם נקבעה. 58% מהרציחות בוצעו ע"י בני זוגן כאשר הרוב הניכר של החשודים הם חברי משפחה. לראשונה, שתי נשים נרצחו ע"י גבר מרקע אתני אחר (על רקע מגדרי ולא על רקע לאומני). המגמה של רצח אמהות (מטריסייד) ממשיכה.

רקע על התצפית: התצפית הישראלית על רצח נשים, שהוקמה בשנת 2020, שואפת להיות הסמכות הרשמית לאיסוף נתונים על רצח נשים בישראל ולעבד אותם באופן אובייקטיבי ונטול אינטרסים. הדו"ח מתעד מקרי פמיסייד בשנה קלנדרית אחת מתחילת השנה ועד סופה. לראשונה, לאור החשיבות של הנושא במגזר הערבי, הדו"ח מופץ בשלוש שפות: אנגלית, עברית וערבית.

הגדרה: פמיסייד מוגדר בספרות כרצח נשים על ידי גברים בגלל היותן נשים. לאור כך, בדו"ח זה לא נכללו מקרי רצח נשים על רקע תאונה, רשלנות או פלילים, ובניגוד לגורמים אחרים, הוא אינו מתעד כל רצח אישה בישראל במהלך השנה. הדו"ח כולל קורבן אחת מתחת לגיל 18 שנרצחה יחד עם אמה.

מתודולוגיה ואיסוף נתונים: מסד הנתונים בדו"ח נבנה מתוך מעקב רציף אחר דיווחים באתרי חדשות מקומיים וארציים, שימוש בהתראות גוגל, ראיונות והצלבה עם מאגרי נתונים אחרים, שהם לא רק נתוני משטרת ישראל.

הזהות האתנית של הקורבן והרוצח: מחצית מהנרצחות (50%) היו מהמגזר הערבי (כולל דרוזיות, נוצריות, מוסלמיות ובדואיות) ומחצית היו יהודיות. ניתן לקשר עלייה זו למגמת העלייה הכללית של אלימות במגזר הערבי, כאשר בשנת 2022 נרצחו כ-120 איש (לפי נתוני 'יזמות אברהם'), ומתוכם 14 נשים (12%). 12 נרצחו בגלל סיבות משפחתיות או מגדריות ושתיים נרצחו מירי תועה. לראשונה השנה, שני קורבנות פמיסייד נרצחו על ידי רוצח מרקע אתני אחר. בשאר המקרים זהותה האתנית של הנרצחת הייתה זהה לזו של הרוצח או החשוד.

חשוב לציין כי ישנם מקרי רצח נשים שטרם פוענחו ע"י משטרת ישראל, כאשר שיעור פענוח תיקי רצח נשים בחברה הערבית נמוך יותר מפענוח בקרב האוכלוסייה היהודית.

זיקה משפחתית לרוצח: ב 79% מהמקרים הקורבן הכירה את הרוצח או החשוד. וברוב המקרים (58%) הרוצח היה בן זוגה של הנרצחת. במקרים רבים, הרצח בוצע על רקע קנאה וכנראה מה שמכונה "כבוד המשפחה". בארבע מקרים (16.6%) הרוצח היה בנה של הנרצחת ובמקרה אחד אב רצח את בתו.

גיל הקורבנות והרוצח: גיל הנרצחות הממוצע עמד על 38.1 שנים. הנרצחת הצעירה ביותר הייתה בת 14 בעוד המבוגרת ביותר הייתה בת 68. הגיל הממוצע של הרוצח עמד על 39 שנים, כאשר החשוד הכי צעיר היה בן 19 והכי מבוגר היה בן 65.

כלי הרצח: רוב מקרי הרצח בוצעו על ידי דקירה (37.5%), ורבע מהמקרים על ידי ירי. שאר המקרים כללו השלכה מגובה, מטען חבלה, (ובמקרים שטרם פוענחו) ע"י תלייה ואספקת סמים.

היכרות של הרשיות: ב 33% מהמקרים הייתה לנרצחת היכרות מוקדמת של הרשיות, ביניהם קורבנות שהיו מוכרות לרווחה על רקע תלונות על אלימות, ואחת על רקע כלכלי. במקרים אחרים רבים ידוע כי לרוצח היה עבר פלילי או מחלות נפש (20%).

נוכחות קרוב משפחה: ב 36% מהמקרים נכח לפחות ילד אחד של הקורבן בעת האירוע. בשני מקרים נכחו גם שכנים ובמקרה אחד נכחה האם.

התאבדות/ניסיון התאבדות של הרוצח: שני רוצחים התאבדו לאחר האירוע. לחמישה רוצחים נוספים היה ניסיון התאבדות.

לפרטים נוספים: ניתן ליצור קשר במייל: iof@mail.huji.ac.il | באתר: <https://www.israelfemicide.org>

מייסדת התצפית: פרופ' שלווה וייל, חוקרת ראשית, ביה"ס לחינוך ע"ש סימור פוקס Shalva.weil@mail.huji.ac.il טל: 052-2523553

רכזת התצפית: אנטסאר חאלס Entsar.khales@mail.huji.ac.il